

аграрному законодавстві не має чіткої визначеності, хто і за які правопорушення повинен нести відповідальність, а норми, що регулюють дані питання, знаходяться в інших галузях права. Ми вважаємо, що ця тема потребує більш детального вивчення, а питання щодо матеріальної відповідальності в сільському господарстві врегульовувалось конкретним нормативно-правовим актом.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> – Назва з екрана
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/page7> – Назва з екрана
3. Аграрне право України: підруч. / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2010. – 448 с.

УДК 349.42:338.43.02 (043.2)

Горбуля О. А., Сучков І. О., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Сьогодні Україна перебуває в очікуванні масштабних та глибоких економічних реформ. За різними оцінками, їх може бути з кілька десятків. Та всі фахівці – і вітчизняні, і закордонні – сходяться на тому, що в числі тих, що потребують першочергового запровадження, безумовно, має бути земельна реформа [1]. Бо нині ситуація у земельній сфері склалася непроста. На жаль, питання, пов'язані з орендою земельних ділянок, їх використанням сільгоспвиробниками, державною реєстрацією, можливостями запровадження повноцінного земельного ринку та інші, останніми роками або зовсім не вирішувалися, або вирішувалися лише частково і не тими темпами, як того потребувала ситуація.

Земельна реформа в Україні розпочалася з прийняттям 15 березня 1991 р. Верховною Радою України постанови, за якою всі землі, що були виключно державною власністю, було оголошено об'єктом земельної реформи [4]. Земельна реформа мала на меті відновлення, поряд з державною, приватної власності на землю і формування нових форм землекористування.

Проте, дотепер ні Міністерство аграрної політики та продовольства

України, ні Державне агентство земельних ресурсів не працювали відповідно до стратегічного плану. Бо стратегічне бачення не надходило від Кабінету Міністрів. Він не пояснив цілей земельної реформи. А якщо немає головної мети, то немає і плану заходів для її досягнення.

Реформування земельних відносин і заснована на ньому перебудова усієї системи організації аграрного виробництва мають особливе значення як щодо створення умов для ефективного використання потужного ресурсу зростання національної економіки, так і щодо поліпшення умов життя та праці значного прошарку населення України [3].

Існування широкого комплексу правових, організаційних, фінансових та інших проблем ставить під загрозу подальшу долю земельної реформи та викликає суспільне невдоволення державною політикою в земельній сфері.

З огляду на це першочерговими кроками в напрямку динамічного розвитку земельних відносин повинні стати:

- запровадження «прозорого» механізму реалізації земельних ділянок, який би функціонував на засадах відкритості, рівного доступу та публічного контролю;

- створення державного фонду земель сільськогосподарського призначення, основною метою якого має стати компенсація втрат громадян, обумовлених вилученням земельних ділянок для забезпечення державних і суспільних потреб [5];

- формування електронного земельного кадастру, який би забезпечив доступ широкого загалу до інформації про об'єкти земельної власності, зокрема, про межі земельних ділянок, їх цільове призначення, вид функціонального використання, нормативну грошову оцінку, розподіл між власниками і користувачами тощо;

- налагодження ефективного функціонування Державного земельного банку – спеціалізованої державної фінансової установи, орієнтованої на кредитування сільськогосподарських товаровиробників під заставу землі та іншого майна;

- вдосконалення організації та підвищення якості адміністративних послуг у сфері земельних ресурсів;

- стимулювання землекористувачів до раціонального використання земельних ресурсів шляхом надання податкових і кредитних пільг особам, які здійснюють за власні кошти заходи щодо захисту земель і підвищення родючості ґрунтів;

- звільнення від плати за земельні ділянки, на яких ведуться роботи щодо поліпшення їх стану;

- компенсації сільськогосподарським товаровиробникам недоодержаної частки доходу внаслідок консервації деградованих, малопродуктивних і забруднених земель тощо.

У законотворчій сфері важливо також прискорити розробку та

прийняття Законів України: «Про іпотеку землі»; «Про державну інвентаризацію земель»; «Про державний земельний (іпотечний) банк»; «Про державну земельну службу»; «Про зонування земель»; «Про управління землями державної власності»; «Про державну підтримку збереження та відтворення родючості ґрунтів»; «Про економічне стимулювання раціонального використання земель сільськогосподарського призначення»; посилити юридичну відповідальність за нераціональне використання земель, незаконні операції із землею, порушення екологічних правил землекористування, псування ґрунтів та інші делікти в земельній сфері [2].

Актуальні проблеми правового забезпечення земельної реформи в Україні нерозривно пов'язані між собою, і їх не вирішити «поодино» шляхом розрізнених дій.

Ситуація вимагає вжиття комплексу заходів, які б охоплювали всі рівні галузевого законодавства, передбачали оптимізацію всіх його ланок і підсистем, а в кінцевому підсумку – забезпечили максимальну ефективність земельної реформи.

Література

1. Аграрне право України: підруч. / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2004. – 448 с.

2. Проблеми земельної політики України і шляхи їх розв'язання: позиції експертів. Центр Розумкова // Національна безпека і оборона. – 2009. – № 3. – С. 47-51.

3. Юрченко А. Д. Про запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення / А. Д. Юрченко // Економіка АПК. – 2005. – № 10. – С. 97-100.

4. Про прискорення земельної реформи та приватизацію землі: Постанова Верховної Ради України від 13.03.1992 № 2200-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.search.ligazakon.ua>

5. Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки: Указ Президента України від 03.12.1999 № 1529/99. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.go>